

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**THE SUPREME COURT OF JUSTICE
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA**

mun. Chișinău, str. P. Rareș, nr.18,
Republica Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+ 373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Chișinău, P.Rareș, 18 street,
Republic of Moldova, MD-2005,
tel./fax:(+373 22) 218768
e-mail: info@csj.md

Nr. 2ra-1441/21 din 9.12.2021

**Dnei Domnica Manole
Președintele Curții Constituționale a RM**

Prin prezenta, în baza încheierii din 08 decembrie 2021, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție Vă expediază sesizarea depusă de reprezentat de avocatul Sidorenco Maxim privind controlul constituționalității prevederilor alineatului (2) al articolului 49 din Codul familiei.

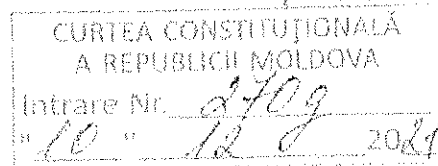
Anexă: copia încheierii din 8 decembrie 2021 pe 4 pagini, sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 12 pagini.

Cu respect,

**Președintele Colegiului civil,
comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție**

Tamara Chișca-Doneva

Ex: T.Bradu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire

2. Funcție

3. Adresa mun. Chișinău,

4. Tel./fax

5. Numele și prenumele reprezentantului Sidorencu Maxim

6. Ocupația reprezentantului Avocat

7. Adresa reprezentantului

8. Tel.

9. Email

II. - OBIECTUL SESIZĂRII

La data de 26 octombrie 2000, a fost adoptat Codul Familiei al Republicii Moldova, care a fost publicat pe data de 26 aprilie 2001 în Monitorul Oficial al RM, nr. 47-48 art. 210, în care a fost inclusă următoarea prevedere legală:

Articolul 49. Contestarea paternității (maternității)

(1) Paternitatea (maternitatea) poate fi contestată numai pe cale judecătorească de către persoanele înscrise drept tată sau mamă sau de către persoanele care sînt mama sau tatăl firesc al copilului, de către copil la atingerea majoratului, de către tutorele (curatorul) copilului. În cazul în care în privința părintelui este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art. 48⁵² și 48⁵³ din Codul civil.

(2) Cererea privind contestarea paternității (maternității) poate fi depusă timp de un an din momentul cînd una din persoanele enumerate la alin.(1) a aflat sau trebuia să fi aflat despre înscrisa privind paternitatea (maternitatea) sau din momentul atingerii majoratului, în cazul unui minor.

Prin prezenta sesizare vom solicita exercitarea controlului constituționalității a alineatului (2) din art. 49 al Codului Familiei prin prisma art.art.1, 4, 8, 28, 54 din Constituția Republicii Moldova, dacă reglementarea legală contestată corespunde standardului constituțional al apărării vieții familiale și personale, și dacă termenul de prescripție pentru contestarea paternității reprezintă o măsură proporțională, necesară în societate democratică.

III. - LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr.1) sunt următoarele:

Articolul 1. Statul Republica Moldova

„(...)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate”.

Articolul 4. Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Articolul 8. Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

“(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.”

Articolul 28. Viața intimă, familială și privată

“Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată.”

Articolul 54. Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restriingeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.”

2. Prevederi relevante ale Codului Familiei

Articolul 49. Contestarea paternității (maternității)

„(1) Paternitatea (maternitatea) poate fi contestată numai pe cale judecătorească de către persoanele înscrise drept tată sau mamă sau de către persoanele care sînt mama sau tatăl firesc al copilului, de către copil la atingerea majoratului, de către tutorele (curatorul) copilului. În cazul în care în privința părintelui este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art. 48⁵² și 48⁵³ din Codul civil.

(2) Cererea privind contestarea paternității (maternității) poate fi depusă timp de un an din momentul cînd una din persoanele enumerate la alin.(1) a aflat sau trebuia să fi aflat despre

înscrisura privind paternitatea (maternitatea) sau din momentul atingerii majoratului, în cazul unui minor.”

3. Prevederi relevante ale Codului Civil:

Articolul 391. Termenul general de prescripție extinctivă

(1) Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

(2) Acțiunile privind apărarea drepturilor personale nepatrimoniale se prescriu numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Articolul 394. Aplicarea prescripției extinctive

Acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

Articolul 395. Începutul curgerii termenului de prescripție extinctivă

(1) Termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data când persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Articolul 399. Suspendarea cursului prescripției extinctive în cazul raporturilor familiale

Cursul prescripției extinctive se suspendă:

- a) pentru cererile dintre soți - pe durata căsătoriei;
- b) pentru cererile dintre părinți și copii – până la atingerea majoratului de către copii;
- c) pentru cererile dintre tutori, curatori ori alte persoane care exercită o măsură de ocrotire și persoanele aflate sub tutela sau curatele lor ori sub altă măsură de ocrotire – pe durata tutelei, curatele sau altei măsuri de ocrotire.

Articolul 403. Repunerea în termenul de prescripție extinctivă

(1) În cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată, la cererea reclamantului, că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărut.

(2) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât dacă partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea unui termen de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de prescripție, și doar dacă nu a expirat durata maximă calculată conform art. 404.

4. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 01.02.1998.

Articolul 8. Dreptul la respectarea vieții private și de familie

1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acesta este prevăzut de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.

5. Prevederi relevante ale Convenției cu privire la Drepturile Copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 12.12.1990

Articolul 3

1. În toate acțiunile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de protecție socială, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Articolul 5

Statele părți vor respecta responsabilitățile, drepturile și obligațiile pe care le au părinții sau, după caz, membrii familiei lărgite sau ai comunității, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităților acestuia, orientarea și sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i le recunoaște prezenta Convenție.

Articolul 8

1. Statele părți se angajează să respecte dreptul copilului de a-și păstra identitatea, inclusiv cetățenia, numele său și relațiile familiale, așa cum sunt recunoscute de lege, fără amestec ilegal.

Articol 9

3. Statele părți vor respecta dreptul copilului separat de cei doi părinți ai săi sau de unul din ei, de a întreține în mod regulat relații personale și contacte directe, cu cei doi părinți ai săi, în afara cazului când acest lucru este contrar interesului superior al copilului.

Articolul 18

1. Statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale revine în primul rând părinților, sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului.

IV. - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La 06 iulie 2016, _____ s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată, către _____ privind constatarea încălcării drepturilor părintești, obligarea înlăturării obstacolelor în exercitarea drepturilor părintești.

În motivarea acțiunii petiționarul a invocat că, la 06.09.2008, a încheiat căsătorie cu _____ și _____ a. Copilul minor _____ -a născut în timpul căsătoriei între _____ și _____ la data de 20.03.2009, iar prin certificatul de naștere din martie 2009 se atestă că imediat după nașterea a fost înregistrată paternitatea lui _____, copilului fiind dat și numele de familie a petiționarului. Prin hotărârea Judecătorei Botanica din 03.12.2013, căsătoria a fost desfăcută, fiica minoră _____ a fost lasată la educarea mamei. După desfacerea căsătoriei, _____ a participat la întreținerea fiicei, asigurându-i toate condițiile necesare. La 22.08.2013, Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului a Consiliului municipal Chișinău a emis decizia cu privire la stabilirea graficului de întrevedere a tatălui _____ cu fiica minoră _____. Începând cu a. 2015, din motiv de răzbunare pentru familia destrămată, _____ a blocat comunicarea între tatal și copilul, încălcând intenționat grafic de întrevederi stabilit de autoritatea tutelară, dar și împiedicând comunicare între tatal și copilul în instituțiile publice, inclusiv instituția de învățământ. Mama copilului și-a schimbat adresa de trai cu copilul, această adresa nu este cunoscută petiționarului nici pînă în prezent.

În cadrul procesului intentat la acțiunea lui _____, _____ la data de 10.03.2017 a înaintat cerere reconvențională către _____, privind anularea paternității, modificarea actului de naștere. În motivarea acțiunii reconvenționale s-a invocat că, după desfacerea căsătoriei, mama copilului a constatat aproximativ că _____ nu este tatăl copilului _____.

În cadrul procesului judiciar _____ a cerut efectuarea analizei ADN pentru a combate paternitatea petiționarului. Prin încheierea Judecătorei Chișinău sediul Centru din 25.06.2018 petiționarul a fost supus analizei ADN, și potrivit concluziei Laboratorului „BrioMedTest” SRL de investigare a cazului de paternitate contestabilă nr. 907/07-2018 din 26.07.2018, _____ nu poate fi tatăl biologic al copilului _____. Probabilitatea paternității adevărate constituie 0,00%.

Ca pozitie juridică împotriva admiterii pretenției reconvenționale privind anularea paternității, _____ a invocat omiterea termenului de prescripție prevăzut de art. 49 al. 2 din Codul Familiei, dat fiind că termen de un an de la înscrierea paternității a împlinit în a. 2010, iar acțiunea privind anularea paternității a fost înaintată abia în 2017.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 12 iulie 2019, acțiunea inițială a fost admisă parțial. A fost constatat faptul încălcării de către _____ a drepturilor părintești ale lui _____, inclusiv dreptul la educare și comunicare cu fiica _____. În rest, acțiunea inițială a fost respinsă. De asemenea, acțiunea inițială a fost admisă. A fost anulat paternitatea lui _____ în privința copilului _____, fiind dispusă modificarea actului de naștere, cu excluderea lui _____ din rubrica „părinții” în calitate de tată a copilului _____.

În motivarea poziției sale pe marginea termenului de prescripție, instanța de fond a motivat că *„in legislația actuală a Republicii Moldova se prevede o dispoziție imperfectă în materie (articolul 49 alin.2 din Codul Familiei din 26 octombrie 2000) și în contextul constatărilor Curții, instanța aplică prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului, potrivit articolului 4 din Constituția Republicii Moldova, care stipulează, că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a*

73

Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte și dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.2a-4289/19 din 1 iulie 2020 s-a respins apelul declarat de [redacted], s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 iulie 2019, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de [redacted] către [redacted] privind constatarea încălcării drepturilor părintești, obligarea înlăturării obstacolelor în exercitarea drepturilor părintești și cererea reconvențională depusă de [redacted] a către [redacted] privind anularea paternității. Astfel, instanța de apel a reiterat concluziile instanței de fond privind inaplicabilitatea art. 49 al. 2 din Codul Familiei.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de [redacted] împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău nr.2a-4289/19 din 1 iulie 2020, a fost casată decizia instanței de apel și cauza a fost trimisă la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.2a-598/21 din 27 mai 2021 din nou s-a respins apelul declarat de [redacted], s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 iulie 2019.

[redacted] a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău nr.2a-598/21 din 27 mai 2021.

V. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Cele relatate în pct. IV al prezentei sesizări confirmă că instanțele de judecată refuză aplicarea termenului de prescripție prevăzut de art. 49 al. 2 din Codul Familiei, deși norma legală nu este abrogată și este în vigoare. Astfel, pentru a nu admite o abordare diferențiată fața de situația petiționarului în coraport cu toate alte cazuri care cad sub incidența art. 49 al. 2 al Codului Familiei, pentru a asigura egalitatea persoanelor în fața legii, depunerea prezentei sesizări este necesară și inevitabilă. În susținerea oportunității controlului constituționalității a normei din art. 49 al. 2 din Codul Familiei ținem să expunem motivele instanței de judecată, din care aplicarea termenului de prescripție prevăzut de art. 49 al. 2 a fost refuzată: *“Se consideră relevante prevederile legislației internaționale și a practicii CEDO, potrivit cărora apărarea drepturilor civile pe cale judiciară este îndreptățită în cazul încălcării dreptului și nicidecum, în cazul omiterii valorificării lui, iar prin ratificarea Convenției Europene pentru Apărarea Dreptului Omului și Libertăților Fundamentale, inclusiv prin prisma art.46 par.1 din Convenție, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de a se conforma hotărârilor definitive ale Curții în litigiile la care sunt părți și a le invoca inclusiv în cazuri similare în vederea evitării unor altor încălcări de același gen. Astfel, se invocă constatările CEDO în cauza Șofman versus Federația Rusă (cererea nr.74826/1), hotărârea din 24.11.2005, prin care s-a constatat încălcarea prevederilor art.8 al Convenției. În speță, Jurisdicția de la Strasbourg a reținut că instituirea unui termen pentru înaintarea unei acțiuni de contestare a paternității se poate justifica de necesitatea garantării securității raporturilor juridice familiale și de a proteja interesele copilului, în speța dată, unde reclamantul pe parcursul a doi ani l-a crescut pe copil ca pe propriul fiu, fără a se îndoii de acest fapt. Curtea a menționat, că sistemul legal rus oferea reclamantului posibilitatea de a contesta paternitatea în privința copilului în condiția în care cererea ar fi fost înaintată în decursul unui an de la nașterea acestuia. Contrar dispozițiilor în vigoare în alte state-membre, care recunosc instanțe judecătorești și procuraturii, cu titlu excepțional, înaintarea unei acțiuni după expirarea termenul legal, Codul căsătoriei și familiei rus nu prevedea nimic în privința soțului care a aflat că nu este tatăl copilului după mai mult de un an de la nașterea copilului. Guvernul rus nu a prezentat în acest sens nici o explicație pentru a justifica că instituția unui termen de prescripție de la care nu era admisă nici o derogare a fost "necesară într-o societate democratică". În continuare, Curtea a estimat că măsura litigioasă, care l-a împiedicat pe reclamant să înainteze o acțiune de contestare a paternității, din considerentul că acesta nu a aflat în decursul anului ce a urmat nașterii copilului că putea să nu fie tatăl celui din urmă, nu a fost proporțională scopurilor legitime urmărite. Curtea a concluzionat că Rusia nu și-a onorat obligația de a garanta reclamantului dreptul la respectarea vieții private recunoscut de Convenție. Reieșind din cele enunțate, se reiterează, că și în legislația actuală a Republicii Moldova se prevede o dispoziție imperfectă în materie (articolul 49 alin.2 din Codul Familiei din 26 octombrie 2000) și în contextul constatărilor Curții, se aplică prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului, potrivit articolului 4 din Constituția Republicii Moldova, care stipulează, că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte și dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”*

Astfel, urmează fi supusă controlului constituționalității prevederea legală din art. 49 al. (2) Cod Familiei, care nu se aplică de către instanțele de judecată pe motivul pretensei

necorespunderi jurisprudenței CtEDO și normelor constituționale. Suntem ferm convinși că refuzul aplicării normei legislative în vigoare (art. 49 al. 2 din Codul Familiei) nu poate avea loc decât după controlul constituționalității normei respective și analiza practica aplicării normei date în jurisprudența națională, inclusiv sub aspectul posibilității repunerii în termenul de prescripție prevăzut de art. 49 al. (2) Cod Familiei în cazul circumstanțelor excepționale, așa cum se prevede în art. 403 Cod Civil al RM.

VI. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Reieșind din cele relevate, în temeiul art.135 alin.(1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova,

SOLICIT:

1. Admiterea prezentei sesizări;
2. Exercițarea controlului constituționalității a art. 49 al. (2) al Codului Familiei prin prisma art. art.1, 4, 8, 28, 54 din Constituția Republicii Moldova;
3. Declararea neconstituțională a textului art. 49 al. (2) al Codului Familiei prin prisma art. art.1, 4, 8, 28, 54 din Constituția Republicii Moldova, dacă acesta contravine art. art.1, 4, 8, 28, 54 din Constituția Republicii Moldova;

VII - LISTA DOCUMENTELOR

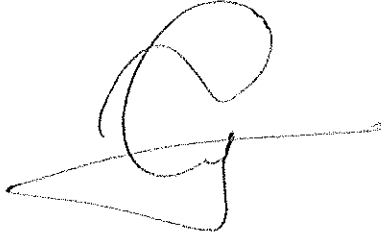
- a) cererea de chemare în judecată depusă de
- b) acțiunea reconvențională depusă de
- c) hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 12 iulie 2019;
- d) cererea de apel depusă de
- e) decizia Curții de Apel Chișinău din 27 mai 2021.

VIII- DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Loculmun. Chișinău.....

Data04.08.2021.....

Pidone Alina

ÎNCHEIERE

08 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Aliona Miron
Mariana Pitic

examinând cererea depusă de [redacted], reprezentat de avocatul Sidorencu Maxim, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de [redacted] împotriva [redacted], intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Botanica, mun. Chișinău cu privire la constatarea încălcării drepturilor părintești, obligarea înlăturării obstacolelor în exercitarea drepturilor părintești și repararea prejudiciului moral și la cererea reconvențională depusă de [redacted] împotriva lui [redacted], intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la anularea paternității și modificarea actului de naștere,

constată:

La data de 06 iulie 2016, [redacted] a depus cerere de chemare în judecată împotriva [redacted], intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Botanica, mun. Chișinău cu privire la constatarea faptului încălcării de către [redacted] a drepturilor părintești, inclusiv dreptul la educarea și comunicarea cu fiica [redacted], obligarea pârâtei să înlătore obstacolele în exercitarea drepturilor părintești față de fiica [redacted], obligarea pârâtei să respecte graficul stabilit de întrevederi cu copilul minor, repararea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

La data de 10 martie 2017, [redacted] a înaintat acțiune reconvențională împotriva lui [redacted], intervenient accesoriu Oficiul Stare Civilă Botanica cu privire la anularea paternității lui [redacted] în privința copilului [redacted] și modificarea actului de naștere în rubrica ”tată”, cu excluderea lui Boris Salo în calitate de tată al copilului [redacted].

Prin încheierea din 25 iunie 2018 a Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani, a fost admis demersul depus de [redacted] și s-a ordonat efectuarea expertizei genetice a ADN-ului sângelui pentru a stabili dacă [redacted] este tatăl biologic al copilului minor [redacted].

Prin hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de [redacted] și s-a constatat faptul încălcării de către [redacted] a drepturilor părintești ale lui [redacted], inclusiv dreptul la educarea și comunicarea cu fiica [redacted], în rest, acțiunea fiind respinsă. Acțiunea reconvențională depusă de [redacted] a fost admisă, s-a anulat paternitatea lui [redacted] în privința copilului [redacted] și s-a modificat actul de naștere cu excluderea lui [redacted] din rubrica „părinții” în calitate de tată al copilului [redacted]. S-a încasat de la [redacted] în beneficiul lui [redacted] cheltuielile de judecată, inclusiv pentru asistență juridică în mărime de 800 de lei.

La 17 iulie 2019 [redacted], reprezentat de avocatul Sidorenco Maxim, a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii acțiunii inițiale și în partea admiterii acțiunii reconvenționale, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral, iar, acțiunea reconvențională să fie respinsă, în rest, hotărârea să fie menținută. Totodată, apelantul a solicitat casarea încheierii din 25 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, ca ilegală.

Prin decizia din 01 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de [redacted] și a fost menținută hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 27 ianuarie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de [redacted], reprezentat de avocatul Sidorenco Maxim și a fost casată integral decizia din 01 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de [redacted] și au fost menținute hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și încheierea din 25 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La data de 19 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, [redacted], reprezentat de avocatul Sidorenco Maxim, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea respingerii acțiunii inițiale și în partea admiterii acțiunii reconvenționale, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea inițială să fie admisă integral, iar, acțiunea reconvențională să fie respinsă, în rest, hotărârile să fie menținute.

La data de 21 august 2021 [redacted], reprezentat de avocatul Sidorenco Maxim, a depus cerere la Curtea Supremă de Justiție, solicitând prin prisma art. 12¹ din Codul de procedură civilă, ridicarea excepției de neconstituționalitate a alineatului (2) al articolului 49 din Codul familiei și sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor alineatului (2) al articolului 49 din Codul familiei prin prisma art. 1, 4, 8, 28, 54 din Constituția Republicii Moldova.

Prin încheierea din 01 decembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de [redacted]; reprezentat de avocatul Sidorenco Maxim a fost considerat admisibil și s-a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

Studiind cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a ridica excepția

de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că la 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 "Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)", prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

Conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, verificând respectarea condițiilor prevăzute la § 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 și 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă, ajunge la concluzia că acestea sunt întrunite în totalitate pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate a alineatului (2) al articolului 49 din Codul familiei, din care considerente cererea lui _____, reprezentat de avocatul Sidorencu Maxim urmează a fi admisă.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de _____, reprezentat de avocatul Sidorencu Maxim, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale.

În conformitate cu art. 12¹, art. art. 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Se admite cererea depusă de _____, reprezentat de avocatul Sidorencu Maxim, cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Se transmite Curții Constituționale sesizarea depusă de _____, reprezentat de avocatul Sidorencu Maxim privind controlul constituționalității prevederilor alineatului (2) al articolului 49 din Codul familiei.

Se amână examinarea recursului declarat de _____, reprezentat de avocatul Sidorencu Maxim împotriva deciziei din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

judecătorul

judecătorii

/semnătura/

/semnătura/

/semnătura/

/semnătura/

/semnătura/

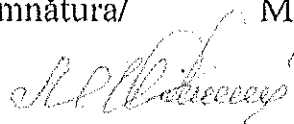
Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Aliona Miron

Mariana Pitic

Copia corespunde originalului, judecător Mariana Pitic